

PISMA BRALCEV

PROLETARSKA
CESTA

Spoštovano uredništvo!

Pred časom se je neki vaš bralec s pogledom sprehodil po Klunovi ulici. Šla sem pogledat — učinka še ni bilo! Čudno. Pa sem šla pogledat »na občino« in — glej ga, spaka. Kje je že ta stavba? Vedno pišete, da je v Proletarski ulici št. 1. Pogledam: tam piše Proletarska cesta! Grem naprej: Proletarska ulica!? V eni zadnjih vaših števil je nekdo govoril o nekem misteriju na Kodeljevem. Tole bo najbrž pa moščanski misterij. Za vsak primer prilagam fotografiji obeh tabel.

Pa brez zamere.

A. A.

Spoštovana tovarišica!

Pogledali smo v seznam obstoječega stanja imen ulic, cest, trgov in naselij po občinah na ureditvenem območju mesta Ljubljana z dne 10. maja 1979 (Ur. l. SRS št. 15 z dne 18. maja 1979) in tam piše PROLETARSKA CESTA. Torej bomo vsaj odslej tako tudi pisali. Kaj pa bo z napisnimi tablam? Naše mnenje je, da nas je kalila in nas še kali proletarska zavest. Tudi pri stvarih, ki so na videz majhne, kajti iz majhnih stvari rastejo velike. Kajne!

Na potezi so torej sedaj komunalci.

UREDNIŠTVO

Naš odnos do okolja
in do človeka

Ko hodim po vsakdanjih opravkih v Moste, me motijo najrazličnejši odpadki ob obeh straneh cest. Ali ni okolje »naše«, saj ga vsi uživamo? Pred menoj je nedavno tega šla mama s približno štiriletnim fantkom, ki je odvil bombon, ga dal v usta, papirček pa dal mami, da ga je spravila v torbico. Lepo je mama poučila svojega otroka, da tudi papirček onesnažuje okolje in da ne spada na cesto, stezo, zelenico.

Kako važna je domača vzgoja in potem nadaljevanje v šoli!

Pred tedni mi je povedala znanka, ki hodi večkrat k stricu na kmete, da le-ta celo pri delu na njivah ne pusti otrokom, da bi metali pomaranče ali druge olupke na njivo!

Mi pa kar preradi prenesemo kupe razne ropotije, ki so celo legla podgan in druge golazni.

JANA ZABUKOVEC
Ulica miru 13

O V ZAČETKU JULJA SMO PREJELI PISMO, KI GA NAVAJAMO DOBESEDNO

Uredništvu »Naše skupnosti«

Tiče se: Zadnjega naslova, na zadnji strani vašega glasila št. 6. 10. z dne 3. t. m., ki se glasi:

»Vzemi si čas — ne življenje!«
Tovariši uredniki!

Podarjenemu konju sicer ne glej na zobe, — na jezik pa morda vendarle! (Portorož)

Podčrtana, tuja, neustrezno slovenjena fraza se vedno pogostejše pojavlja v naši javnosti, zato tovarišje priporočam, da si »vzamete čas« in strokovno proučite, v katerem sklonu mora biti samostalnik, na katerega se nanaša nikalnica.

Nimam mnogo časa, vendar mi stvar le ne da miru.

Tovariško pozdravljam
LEOPOLD STEMBERGER
Toplariška ulica 3

Spoštovani tovariš Stemberger!

Že nekaj časa se prek rubrike Vzemi si čas — ne življenje tudi naša skupnost vključuje v splošna prizadevanja pri povečani skrbni za prometno varnost na naših cestah. Rubriko nam redno zagotavlja republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPV).

Pred prvo objavo smo se tudi v uredništvu vprašali o naslovu — pomislili smo namreč na možnost, ki jo navajate. (Mimogrede: gre za možnost zanikanega povedka in ne za nikalnico.) SPV nam je prek sodelavca odgovoril, da ne vztraja pri zapisanem naslovu, če pa je pravilen, da naj ostane. In rubrika s takim naslovom je bila že znana širši slovenski javnosti. Taista naša javnost je že pred vami izrazila pomislek k naslovu. Znani so celo primeri, da uvažajo formulacijo, za kakršno se odločate tudi Vi.

Vendarle stvar ni tako preprosta.

Nikalnica pred besedo življenje nas navaja na miselni poudarek samostalniške alternative: ne življenje — marveč čas. Torej ne gre za zanikanje povedka — toliko bolj, ker ne samo da osebna glagolska oblika ni ponovljena, marveč je niti ne pričakujemo. Če to zapišemo drugače, sploh ne pomislimo na rabo 2. sklon. Npr. Vzemi si — ne življenje, temveč čas! ali: Ne življenje — (temveč) čas si vzemi! ali kot je tako elegantno zapisal dr. France Prešeren:

Ne meč — pregnala bo nas sreča kriva!

Cepri SPV tako mislijo — in to pravico imajo (upamo, tudi po Vašem mnenju), potem so to tudi pravilno zapisali.

V tem primeru jim tudi nimamo pravice vsiljevati drugačnega zapisa. Od tod naša odločitev, da sprejemamo njihovo pisanje kot možno pravilno obliko.

S prevodi — se strinjamo — pa so res težave. A verjetno jim bomo koš, če se bomo primerno organizirali. Portoroška sporočila se začenjajo takole: Prepričani, da je jezik nastal iz človekovega ustvarjalnega hotenja in dela v sožitju z drugimi ljudmi... Vas vabimo, da se vključite v kak odbor za obravnavo jezikovnih zadev (tudi o odborih je govor v portoroških sporočilih) in tako prispevate, da bo jasna misel — tudi prevedena — v prihodnje izražena res jasno in po slovensko.

Pa lep pozdrav!

Uredniški odbor
Naše skupnosti
in lektor
MILAN PRITEKLJ

Še enkrat (upam zadnjikrat)
Stara navada — železna srajca

Odgovor na članek Mateja Božiča v Naši skupnosti št. 9—10

Takoj ko sem bil opozorjen na članek v zadnji številki Nsk, sem bil prepričan, da ga je napisal resen človek, ki želi, da bi se stvari do kraja razčistile. Sedaj pa vidim, da imam opravka s pravim šarlatanom. Članek je zame žaljiv in kot tak nesprejemljiv.

Celotni članek prevevajo sama sumničenja in namigovanja, ne pove pa nič konkretnega. Še več, pisec članka namerno ali nenamerno beži od jedra resnice in vzroka, zaradi česar sem svoja dva članka sploh napisal. Prvič bi Mateju Božiču povedal, da nisem ravno novinec v lovstvu in da dobro poznam lovsko zakonodajo in da mi tudi lovška etika ni tuja. Kar pa se tiče moralopolitične strani, bi mu pa priporočil, da se sam malo pozanima.

Omenil bom prvi članek, ko sem zapisal, da je bilo na ta način osiromašeno celotno zasavsko okolje, tu pa je bila neposredno prizadeta tudi LD Pugled, ki ima stalno in prehodno visoko divjad. Saj bi 17 pujskov, ki so jih zmetali v vodo, prišlo tudi v druga lovišča, kar pa Matej Božič zanika. Te ugotovitve so iz anonimnega pisma, ki so se v nadaljnji raziskavi pokazale za resnične. Drugi članek pa je bil napisan iz dveh razlogov.

Prvič, kakor hitro ena družina preveč mesari, je druga, sosed, prizadeta; to dejstvo bo Božič hočeš-nočeš moral priznati.

Osnovnega vzroka, zakaj je bil drugi članek napisan, pa se Matej Božič sploh ni dotaknil. Kdo je začel metati blato na sosednjo družino Pugled?

Člani lovske družine Laze so takoj, ko je bil okrog 20. 1. 1979 najden jelen, začeli širiti govorice, da je poginil jelen, ki je bil ustreljen 14. 11. 1978 in da ga je streljal član lovske družine Pugled.

Tovariš veterinar Bidovec, priznani strokovnjak za lovstvo, je opravil raztelesenje jelena, napisal o tem zapisnik in podal mnenje, kdaj je jelen poginil in kam je bil zadet. Dvomim, da je ta zapisnik Matej Božič videl, ker hrani original LD Pugled.

On tudi trdi, da LD Laze ni bila obveščena o vsem tem, kar ni res, saj sta takratni gospodar LD Pugled tovariš Pirnat in Kocijančič obiskala lovce v Lazah in jih povabila, naj se udeležijo oglada na kraju samem. Žal pa od družine ni bilo nikogar. Ko pa je bila LD Laze seznanjena z dejstvi, je LD Pugled menila, da je zadeva dovolj jasna in s tem tudi zaključena. Vendar se je zgodilo ravno nasprotno.

Na zimskem posvetu zasavskega bazena v Litiji je uradni predstavnik LD Laze izjavil, da je bil poginuli in najdeni jelen zastreljen v LD Pugled. Drugič je isti predstavnik dne 23. 1. 1979 to izjavil tudi na skupščini lovske zveze Ljubljana, kjer je bilo okoli 200 delegatov.

To pa je začetek spora in postavlja se vprašanje, zakaj je pisec članka Matej Božič to izpustil in začel krivdo valiti na drugo stran. Kdo je na ta način povzročil slabe sosedske odnose? Ko bo to vprašanje rešeno na demokratičen in human način, bodo tudi drugi spori rešeni brez kakršnihkoli pretenzij, na katere namiguje Matej Božič.

Glede stricev in tet pa tole: Razpravo, ki bi se morala pričeti na občinski skupščini Moste-Polje, je v prvem primeru preprečil častni član vaše družine s svojim dopisom predsedniku skupščine, čeprav častni član vaše družine ni bil nikoli lovec in se tudi lovov ni udeleževal. Omenjenega člana poznam osebno iz NOB dlje kot marsikdo, saj sva bila skupaj v partizanih od začetka leta 1942 do konca vojne, zato so tudi nadaljnji komentarji popolnoma odveč.

FRANC MAZOVEC-
RISTO

Mar nismo sami lastniki vseh dobrin?

Štepanjsko naselje nudi sluščajnemu sprehajalcu vtis naselja, ki je zaradi odmaknjenosti od mestnega vrveža prava oaza miru in zelenja v ljubljanski betonski džungli. Ta vtis dajejo številne zelenice, urejena otroška igrišča, živopisne stolpnice in dejstvo, da je avtomobilski promet v velikem delu naselja prepovedan. Vtis — toda ali je res tako?

Stolpnica na Vlahovičev 40 nasproti trgovine Nama je na zunaj, če odštejemo nesnega okoli nje, prav tako sestavni del »idiličnega« naselja. Toda prav tej stolpnici je prišlo do izraza vse tisto negativno, kar se pojavi tam, kjer je na majhnem pro-

storu zbranih veliko ljudi z različnih koncev domovine, z različnimi navadami in interesi in z različnim razumevanjem pravic in dolžnosti.

Vsako, komur je bilo dano v uporabo udobno stanovanje, se lahko zaveda, da to ni zastoj, da mora redno plačevati svoje mesečne obveznosti. Omenjena stolpnica ima 167 stanovanj s 420 stanovali. Vsi ti se grejejo in uporabljajo toplo in hladno vodo enako, plačujejo pa na žalost ne vsi enako, oziroma nekateri sploh ne plačujejo. Dvakrat mesečno po dve uri pobira prizadeta blaginjičarka mesečne obveznosti, dvakrat na mesec nočejo plačati tistega, kar so oni in njihove družine porabili. Spišek dolžnikov je dolg, predlog, in daje čutili, da je v tej stolpnici nekaj »gnilega«, da so v njej stanovanci, ki izhajajo iz načela, da ni načina, s katerim bi nekoga prisilili, da plača svoje račune! Nekateri dolgujejo tudi po 10.000 din. Hišni svet s prizadevnim predsednikom na čelu, ki delu za hišo posveti marsikatero svojo prosto uro, se zelo trudu stanovalcem dopovedati, da je plačati pač treba, pa naleti na gluha ušesa in porogljive nasmehe, češ kdo mi pa kaj more!

In nesnaga okrog hiše? V kratkem bo kazala podoba javnega smetišča. Akcije za očiščenje okolja, ki jih organizira hišni svet, sicer deloma odpravljajo nesnago. Toda nanje se odziva največ po deset ljudi, pa še tem že med delom leti skoz okna na glave vse od tetrapakov do pokvarjenega mleka v vrečkah,

da o olupkih sadja ne govorimo. Okoli stolpnice je nastavljena emabaža vsega, kar se dá kupiti doma in v tujini. Če se stanovalci skloni skoz okno, je v nevarnosti, da mu na glavo prileti steklenica, olupke banane...

Tudi notranjost stolpnice izpričuje, da jih dosti še vedno nima pravega odnosa do družbene lastnine. Stene so pomazane, tla so kljub montiranim pepelnikom ožgana od cigaretnih ogorkov, smeti ležijo po hodnikih in prostorih z jaskom.

Kdor bi hotel najti opravičilo za takšno stanje pri otrokih, naj ve, da so otroci naši in mi sami smo odgovornost za njihovo vzgojo.

Če pa že stanovalci sami ne naredijo dovolj nesnage, zanj po skrbje pred hišo trije kioski, ki v njih prodajajo zelenjavo, tobakne izdelke in sladoled. Kioski so postavljeni brez odobritve zbora stanovalcev, njihovi lastniki pa se ne zmenijo tudi za dolžnost, da počistijo nesnago, ki se dnevno nabira zaradi prodaje v njih; in kdo pobira najemnino zanje?

Iz vsega tega vidimo eno samo rešitev: Sodelujmo v hišni samoupravi! Udeležujmo se zborov stanovalcev v polnem številu, da bodo sprejeti sklepi veljavni in bodo imeli svojo moč. Z dobro voljo se dá vse narediti. Bodimo optimisti in verjamimo, da se bo stanje v stolpnici izboljšalo.

Iskreno upamo, da bo ta zapis spodbudil marsikoga in se bo pridružil našim prizadevanjem, da ohranimo in očujemo človeka in družbo vredno okolje. Mar nismo mi sami lastniki vseh teh dobrin?

Prizadeti stanovalci
Vlahovičeva 40

ZAHVALA

Ob 20-letnici izhajanja Naše skupnosti smo prejeli več čestitk in brzojav ter izrazov dobrih želja pri nadaljnjem delu od posameznikov, organizacij in uredništev občinskih glasil. Vsem iskrena hvala!

Uredništvo Naše skupnosti

● DVAJSET LET
NAŠEGA GLASILAPrijetno je
med ljudmi

Mar naj tudi jaz, sivi »osemnajstletnik« kaj napišem v kroniko dogodkov ob 20-letnici občinskega glasila? Zares prijetno presenečen sem bil ob povabilu sedanjega urednika Milana Priteklja, naj to v nekaj, sicer skromnih vrstah, storim. Težko je bilo dobiti pravo iskrico za začetek in rdečo nit, ki naj bi me zapegljala osemnajst let nazaj, v čas ob koncu leta 1962, ko sem začel sodelovati v tedanji Moščanski skupnosti.

Zagnanega, kot sem bil kot 23-letni mladenič leta 1945, ves vnet za propagandistično delo v okviru OF na terenu Nove Jarše in pri agitprop komisiji mestnega odbora OF Ljubljana, me je kaj kmalu potegnilo v vrste dopisnikov amaterjev glasila GRADIMO in TEKMUJEMO, kasneje pa med profesionalne športne novinarje, kjer sem si izostril pero in pridobil veliko izkušenj.

Teren Nove Jarše pa me je kasneje ob svojih dogajanjih v šestdesetih letih nekako »prisilil« v to, da se vključim med zunanje sodelavce Moščanske skupnosti. Gradiva je bilo na pretek in vabilo tedanjega urednika Bogdana Šturma sem rad sprejel. Sploh, ker sta mi dajali spodbudo novinarska žilica in želja po stikih z različnim okoljem, tako med prebivalci naselij v občini Moste-Polje kot v delovnih organizacijah in v okviru družbenopolitične in podobne dejavnosti.

Kot tedaj edini profesionalni novinar v okviru uredniškega odbora sem s pridom uporabil pridobljene novinarske izkušnje, najsi bo kot reporter ali fotograf, kot kronist — napisal sem celo dve novoletni kroniki v verzih — in tudi pri tehničnem urejanju lista.

Prav prijetno je bilo ob pogovorih z občani, ki so nam radi zaupali svoje probleme in se zaupljivo izpovedovali. Ni mi bilo težko, samemu ali s tovariši iz uredništva oditi na prostorni teren, tudi v odmaknjenih hribovskih vasi naše občine. Vodila nas je vse, tudi mene, želja po zbiranju in zapisovanju zanimivosti in problemov ter iskanje resnice, vodil nas je idealizem — vsaj jaz sem tako občutil — ne lov za honorarji. Zagnani smo bili za to, da bi bila Moščanska skupnost res pravi odraz dogajanj in življenja naše občine.

V tem sem, vsaj jaz, videl pravi odraz poslanstva svojega novinarskega poklica.

Ne vem, če je tudi danes tako. Morda mi bo potrdil France Fajdiga, s katerim sva nekaj let tovariško sodelovala, pa sem ga tudi nekoliko seznanjal z nalogami častnika in s tehničnim urejanjem, da se je doslej že precej spremenilo.

No, naj ne pozabim res prijetnega obdobja sodelovanja s sedanjim urednikom, pa Marjanom Moškrčem in Bogdanom Šturmom, Janezom Stanovnikom, vse dotlej, ko se je »doba naše generacije iztekla« in ko smo, mi stari, prepustili mesta drugim.

Priznam, da se mi včasih stoji po tistem obdobju, pa po starih skritih sodelavcih, kot je bila Pavla Florjančičeva, neutrudna sodelavka, ne novinarka, a vsa z željo, da bi Moščanska skupnost čim bolj prodirla med ljudi.

A čas hiti mimo nas in nas prepušča pozabi... In vendar, hvala, za ta prostorček v Nski!

TONE BANČIČ